

Nr 21.

Ankom till riksdagens kansli den 23 februari 1934 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående viss ändring i § 13 ordningsstadgan för rikets städer.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 41, vilken behandlats av första lagutskottet, har herr *Arne*mark m. fl., hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring av § 13 ordningsstadgan för rikets städer den 24 mars 1868 att beträffande tillställning, som avses i kungl. förordningen den 10 juni 1932 angående utsträckt tillämpning av vissa bestämmelser i nämnda paragraf m. m., det i samma paragrafs fjärde stycke stadgade straff må, därest omständigheterna äro synnerligen försvärande, utgöra böter högst 1,000 kronor.

I fråga om de skäl, som föranlett motionärernas hemställan, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till motionen.

Ovannämnda paragraf i ordningsstadgan innehåller vissa bestämmelser angående tillställningar i stad — med undantag av andaktsövning och föreläsning vid läroanstalt — vilka genom allmän tidning, anslag eller annorledes kungöras eller vartill inträdeskort försäljas eller avgift på ett eller annat sätt från allmänheten fordras, begäres eller mottages eller till vilka allmänheten eljest har tillträde. Enligt kungl. kungörelse den 10 juni 1932 skall vad i paragrafen är stadgat i fråga om icke kulturella nöjestillställningar gälla jämväl för landsbygden.

Beträffande samtliga i paragrafen åsyftade tillställningar föreskrives, att den som vill anordna dylik tillställning skall göra anmälan därom hos polismyndigheten. Är fråga om icke-kulturella nöjestillställningar eller tillställningar, som skola äga rum på gata, torg eller annan allmän plats eller på annat under bar himmel beläget ställe till vilket allmänheten eljest har obehindrat tillträde, skall dessutom polismyndighetens tillstånd avvaktas.

Polismyndigheten äger meddela erforderliga ordningsföreskrifter för varje tillställning, för vilken fordras anmälan eller tillstånd, med skyldighet för den, som gjort anmälan om tillställningen, att ställa sig föreskrifterna till efterrättelse. För att sätta polismyndigheten i tillfälle att meddela sådana föreskrifter åligger det även den, som gör anmälan, att lämna polismyndigheten de upplysningar angående tillställningens ändamål och beskaffenhet, som polismyndigheten äskar.

Äger tillställning rum utan anmälan eller tillstånd, där så erfordras, äger polismyndigheten vidare befogenhet att upplösa tillställningen, i följd varav alla de, som samlats å stället, äro skyldiga att på polismyndighetens uppma-

ning bege sig från platsen. Samma befogenhet tillkommer polismyndigheten, där det visar sig, att tillställning, för vars hållande fordras anmälan eller tillstånd, åsyftar eller innebär något, som strider mot sedlighet eller allmän lag, eller föranleder till svårare oordning. Är det fråga om svårare oordning, erfordras dock för att polismyndigheten skall äga ingripa med upplösning ytterligare, att oordningen icke kan undanröjas genom orostiftarnas avlägsnande.

Där det visar sig, att tillställning, för vilken fordras anmälan eller tillstånd, åsyftar eller innebär något, som strider mot sedlighet eller allmän lag eller föranleder till svårare oordning, äger polismyndigheten därjämte förbjuda tillställningens förnyande.

Paragrafen innehåller slutligen straffbestämmelser, däribland i det av motionärerna åberopade fjärde stycket för den, som underlåter att i vederbörlig ordning göra anmälan eller inhämta tillstånd, där så erfordras, samt för ägare eller innehavare av lokal eller plats för tillställningen, om ägaren eller innehavaren försummar att före tillställningens början göra sig förvissad att densamma blivit vederbörligen anmäld eller i fall, där sådant erfordras, tillåten. Straffet utgör böter från och med 5 till och med 100 kronor.

I § 25 i stadgan föreskrives, att den som under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse emot stadgan, fortsätter eller förnyar samma förseelse, skall, när han varder därtill lagligen förvunnen, fällas till ansvar för varje gång åtal emot honom ägt rum och han därav undfått del.

Genom kungl. förordningen den 10 juni 1932 har bland annat förklarats, att vad i § 13 ordningsstadgan är föreskrivet angående offentlig föreställning eller annan sådan tillställning skall äga tillämpning jämväl å tillställning till vilken tillträde är beroende av medlemskap i viss förening eller av inbjudning, därest tillställningen uppenbarligen utgör del av en uteslutande eller väsentligen för anordnande av dylika tillställningar driven rörelse eller tillställningen eljest, såsom med avseende å sin omfattning eller de villkor, varunder tillträde lämnas, är att jämställa med tillställning, till vilken allmänheten har tillträde.

Av motiven till denna förordning, vilken underställdes riksdagens prövning genom proposition nr 184 nämnda år, framgår, att därmed åsyftades i främsta rummet de s. k. nattklubbarna, vilka under föreningslivets namn och form undandrogo sig skyldighet att erlägga nöjesskatt och att iakttaga de bestämmelser, som eljest reglera det offentliga nöjeslivet.

Samtidigt med nyssnämnda förordning utfärdades särskilda förordningar om ändrad lydelse av 2 § i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker, 2 § i förordningen den 11 juli 1919 angående försäljning av pilsnerdricka samt 4 § 2 mom. i förordningen den 8 maj 1925 angående försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker. Härigenom ha de stadganden som i nu ifrågavarande författningar meddelas angående utskänkning av rusdrycker, pilsnerdricka och alkoholfria drycker, blivit tillämpliga jämväl med avseende å tillhandahållande av sådana drycker vid tillställning, som avses i förordningen angående utsträckt tillämpning av vissa bestämmelser i § 13 ordningsstadgan.

I motionen anföres, att de åtgärder, som sålunda vidtagits för att stävja nattklubbarnas verksamhet, icke varit tillräckligt effektiva. Motionärerna påyrka fördenskull skärpning av straffet i fjärde stycket av § 13 ordningsstadgan.

Såsom redogörelsen härovan utvisar var syftet med förordningen den 10 juni 1932 angående utsträckt tillämpning av vissa bestämmelser i § 13 ordningsstadgan i främsta rummet att stävja de s. k. nattklubbarnas verksamhet. Detsamma var förhållandet med vissa ändringar i förordningarna angående försäljning av rusdrycker, pilsnerdricka samt vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker. Under åberopande av den sålunda vidtagna utvidgningen av gällande straffbestämmelser på ifrågavarande områden har även i talrika fall väckts åtal mot dem som äro ansvariga för nattklubbarnas verksamhet. Erfarenheten har emellertid, såsom motionärerna framhållit, givit vid handen, att denna verksamhet likväl alltjämt pågår i avsevärd omfattning.

Utskottet.

Med hänsyn till de skadliga verkningar, som kunna följa av nu ifrågavarande form av nöjeslivet, och angelägenheten av att gällande lag respekteras synes det synnerligen påkallat att ytterligare åtgärder vidtagas, ägnade att möjliggöra ett mera effektivt ingripande på detta område. Härvid ligger det uppenbarligen nära till hands att i enlighet med motionärernas förslag skärpa straffbestämmelserna i § 13 ordningsstadgan. Enligt motionärernas yrkande skulle denna straffskärpning inskränkas till sådana tillställningar som avses i förordningen angående utsträckt tillämpning av vissa bestämmelser i samma paragraf, d. v. s. sådana tillställningar som försiggå under föreningslivets förklädnad. En dylik begränsning torde emellertid vara mindre lämplig. Då den nuvarande uppställningen av denna paragraf utmärker sig för stor brist på reda, kan det måhända för ändamålet bliva erforderligt att paragrafen underkastas en allmän omredigering för indelning av därmed åsyftade tillställningar i lämpliga grupper. I så fall torde det icke heller behöva möta några avsevärda svårigheter att genomföra en straffskärpning, däri tilläventyrs kan ingå särskilt återfallsstraff, beträffande sådana tillställningar, som anordnas av nattklubbarna.

På grund av det anförda vill utskottet förorda, att frågan blir föremål för närmare utredning av Kungl. Maj:t. Vid denna bör måhända jämväl upptagas till prövning i vad mån även andra åtgärder än skärpning av straffbestämmelserna i § 13 ordningsstadgan böra vidtagas. Utskottet, som icke härutinnan kan uttala någon bestämd mening, är förvissat att Kungl. Maj:t, med beaktande av önskemålet att ifrågavarande form av nöjeslivet om möjligt bringas att upphöra, prövar de möjligheter som för sådant ändamål i övrigt kunna stå till buds.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen i anledning av förevarande motion måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t ville verkställa utredning angående skärpta åtgärder mot de så kal-

lade nattklubbarnas verksamhet samt, i den mån så erfordras, för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 23 februari 1934.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerman*, *Anderson* i Hägelåkra*, *Larson* i Lerdala, *Norling*, *Wagnsson* och *von Heland*;

från andra kammaren: herrar *Linnér**, *Nilsson* i Antnäs, *K. A. Westman** och *Sjögren*, fru *Östlund* samt herrar *Olsson* i Rimforsa, *Olsson* i Mellerud och *Johnson* i Kalmar.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.